

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 11.

V Ljubljani, v sredo 15. januarija 1896.

Letnik XXIV.

Barbarske razmere v Istri.

Navajeni smo že iz Istre poročati o vsakdanjih nasilstvih, s katerimi po Istri Italijani napadajo Slovence in Hrvate, a tako nečuvenih barbarstev, kakor se nam te dni poročajo, tudi iz Istre, ki je vendar del Avstrije, ne bi bili pričakovali. Surova italijanska druhal je namreč napadla na cesti osem slovenskih poslancev na tako surov način, da je le mogoč v Istri.

Listi o tem dogodku nastopno poročajo: Po drugi seji deželnega zbora isterskega so se slovanski deželni poslanci isterski odpeljali na parniku „Pola“ iz Poreča, ker si niso bili svesti svojega življenja, priti domu, a so morali v Piranu vsled silne burje stopiti na suho. Komaj pa so poslanci ostavili ladijo, napadla jih je laška druhal, zmerjajoč jih in suvajoč. Pregarjala jih je pol ure daleč zunaj mesta ter metala kamenje za njimi. Potem so se kričachi vsedli v vozove, kateri so bili določeni za poslance, in so spremljali celo do Kopra poslance, ki so morali peš hoditi. Tudi v Izoli poslanci niso mogli dobiti vozov in tako so morali v najhujši burji štiri ure hoditi peš. Blizu Kopra so se umaknili v hišico finančne straže, kjer so morali noč prebiti. Naznanili so nemudoma vso stvar okrajnemu glavarstvu, ki pa ni našlo povoda stvar preiskovati, da, celo zaslišati ni hotelo deželnih poslancev, ki so se seveda morali brzojavno na Dunaj obrniti za pomoč.

Oficijozni listi so hoteli vso stvar prikriti in zato so takoj razbobnali vso stvar brzojavno po svetu, toda pri tem poročilu so imeli grozno smolo. Priznati namreč morajo, da slovanski poslanci niso bili življenja varni v Piranu, da so morali bežati iz mesta, da so jih tam italijanski kričachi napadli in s kamenjem ometavali, da so jim prevzeli vozove; dalje priznavajo, da so morali peš v Koper in še le tam da so dobili vozove, s katerimi so se odpeljali v Trst. — Govoreč o tem dogodku, piše „Edinost“:

Ta vest o najnovejšem junaškem činu sinov avite colture v Piranu proti našim poslancem-mučenikom, vzbudila je hrupno nevoljo povsodi, kjer so privajeni evropskim odnošajem. Sodba je splošna ta, da najnovejši barbarski čin glasovitih Pirancev nadkriljuje vse drugo, kar smo doživeli do sedaj v Istri v pogledu narodne nestrpnosti in — surovosti. Cele 4 ure in pol so morali naši poslanci, zastopniki naroda, nositi peš svojo prtljago, v najhujši besneči burji, ker jim divjaška besnost ni dovolila nistana, ni vozov, ni nosačev.

Indignacija je neopisna mej vsemi poštenimi ljudmi in glasno in jasno se pojavlja mnenje, da je mera polna!! Le pobalinski cinizem, s kojim je naš „Il Piccolo“ opisoval ali prav za prav hvalil tako barbarstvo s strani piranske sodrge, v rokavicah in brez rokavic, le ta brezvestni cinizem nadkriljuje morda še gnusnost čina samega in pa po istem provzročeno nevoljo.

Grda zasramovanja in nago nasilstvo označuje ta list kot — „malopriskreno demonstracijo“; težaka, ki sta kar ostavila naše poslance, dasi sta bila dobro plačana za svoj trud, sta seveda vrlini, da malo takih, voznik, ki je, prisiljen po javnem nasilstvu, prelomil dano besedo, je poštenjak od nog do glave; „popolane“, ki so drli za poslanci po

mestu in potem cele pol ure po cesti zunaj mesta, metaje kamenje in psovaje, te „popolane“ postavlja „Il Piccolo“, nekako mej vrstami, kot vzgled patriotizma.

To je že vrhunec — surovosti. Zamolčati pa ne smemo, da niti privilegovani zaščitnik zakonitosti, vsikdar slavni „Mattino“, ni našel dosedaj besede, s kojo bi bil vsaj na rahlo pogrjal take čine, bijoče v obraz božjim in človeškim zakonom ter — človeški kulturi. Res je: po naši Istri je pribežališče človeškemu čutstvomstvu po — finančnih stražnicah!

S tem pa, da se obračamo do visoke vlade z vprašanjem: „Ali mera še ni polna?“ nikakor ne kličemo, ne po policiji, ne po orožnikih, ne po državnem pravdnistvu, kajti menimo, da pot do zboljšanja takih odnošajev ne vodi ni preko sodnih dvoran niti preko zaporov; ne, tako ne pojde nikdar, pač pa pojde gotovo: ako vlada iztrže nikakor ne opravičeno političko nadvladje iz rok intelektuelnih provzročiteljev takih barbarstev!! Hic Rhodus, hic salta!

Naši vesti od minole sobote bilo bi še pridodati, da je bila 4¹/₂ urna pot od Pirana do Kopra v groznem vremenu toli naporna, da so se poslanci zaresno bali zlih posledic za jednega ali drugega med njimi. Bogu bodi hvala, da do tega ni prišlo! Slovancem istrskim pa je dolžnost, da svojim poslancem brezpogojno udanostjo povrnejo to pravo mučenistvo. In ponosom naglašamo, da so med temi mučeniki tudi duhovniki! Mi smo ponosni na to; ako pa kje drugod goje drugačne nazore, svobodno jim, mi pa jim ne bomo sledili!

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. januarija.

Grof Thun, češki cesarski namestnik je po dolgem odlašanju vendarle vstregel želji Mladočehov in dal odstavko. „Fremdenblatt“ namreč poroča, da je grof Thun že dne 7. t. m. prosil ministerskega predsednika, naj predloži cesarju njegovo prošnjo, ter ob enem naznanil, da je pripravljen ostati na sedanjem mestu do konca deželnozbornskega zasedanja. Njegovi prošnji se je ugodilo, kakor tudi na znanje vzela njegova ponudba. Torej najdalje v šestih tednih se vrši ta zaželjena sprememba v češkem namestništvu. Na to dejstvo je grof Thun opozarjal že v predzadnji seji, ko je rekel, da ga morajo smatrati bolj članom kluba veleposestnikov, kakor pa ces. namestnikom.

V češkem deželnem zboru je bil v včerajšnji seji na dnevnem redu predlog nemških poslancev glede ustanovitve narodnih skupin. Ker sta pa bila radi bolezni odsetna dr. Russ in dr. Schlesinger, se bode predlog prebral v prihodnji seji. Mladočehi nameravajo glasovati proti temu, da se predlog izroči v to svrhu voljeni komisiji. Svoje stališče bodo motivirali z izjavo posl. barona Scharschmida, povodom debate v predzadnji seji glede mladočškega predloga. Ker pa se je grof Ledebur pred letom jako povoljno izrazil nasproti poslancu Russu o načrtu za vstanovitev narodnih skupin, skoraj ni dvomiti, da bi veleposestvo ne glasovalo z nemškimi liberalci.

Dalmatinski deželni zbor. Na mesto umrlega predsednika deželnega zbora dalmatinskega, dr. Klaića, imenuje „Agramer Tagblatt“ deželnega odbornika Ivčevića, ki je tudi izjavil, da sprejme to mesto, nasprotno pa hoče imeti „Obzorova“ stranka državnozbornskega poslanca Bulatija, katerega je baje vlada že predlagala na najvišjem mestu. Skoraj gotovo se bode na merodajnem mestu odločilo za poslednjega, ker je kot državnozbornski poslanec bolj poznata oseba, nego odbornik Ivčević.

Francija. Ker je predsednik Faure pri mnogih prilikah izjavil, da ima Francija le zato še nekaj časa zvezo z Vatikanom, ker se jej zdi ta zveza za sedaj še potrebna, da se bode pa pri prvi ugodni priliki raztrgala, bode izdal sv. Oče, kakor javlja „Pol. Corr.“, v kratkim okrožnico, v kateri bode pojasnil verske razmere na Francoskem. Papež name-rava v tej okrožnici predsedniku priporočiti, naj v smislu prijateljskih razmer mej cerkvijo in državo vpliva na merodajne kroge. Želeti bi bilo, da bi bil ta korak sv. Očeta tako uspešen, kakor vsi dosedanj.

Vstaja na Kubi. V zadnjem času dohajajo zopet zelo neugodna poročila iz Havane. Vstaši so zažgali mesto Managuas ter več vasij v pokrajinah Vegas in San Francisco de Paula. Veliko število družin je brez strehe in živeža. Mnogo jih je pribežalo v večja mesta iskat varstva in pomoči. Vstaški vodja Maksimo Gomez je s svojimi četami ustavil železniški vlak nekako trideset kilometrov od Havane ter odgnal popotnike, blago pa zažgal. Posebno pazijo vstaši na to, da preprečijo dovoz živeža in streliva za španjske vojake, nasprotno pa dobivajo sami še vedno mnogo vojaških potrebščin od svojih zaveznikov. V Havani so minuli teden prijeli španjski vojaki vrednika nekega novijorskega lista, ki je podpiral vstaške čete. V takih razmerah ne morejo Španjci upati, da bi se jim kaj kmalu posrečilo, zadušiti upornega duha na otoku Kubi in bodo morali žrtvovati še ogromne svote, predno si podjarmijo ondotne domačine.

Afriki so se nekateri rodovi jeli pogajati o miru. Pogajanja se udeležuje tudi kralj Menelik, ki bi bil voljan skleniti mir z Italijani, ko ne bi temu nasprotovala kraljica Taitu, katera zahteva v sporazumljenju s tigrinskimi vodji, da se nadaljuje vojska z Italijo. Vsled tega je izgubil general Baratieri ves pogum in noče prodirati z vojniki v notranje, ker le predobro vé, da sovražniška moč veliko presega italijansko. To je naznanil tudi svoji vladi, ki je sklenila, odposlati še 50.000 mož in na ta način zasesti celo Abesinijo. Potemtakem bi štela italijanska armada v Afriki okroglo 80.000 mož, mejtem ko je sovražniška četa trikrat tolika. Iz tega je razvidno, da Crispi nima veliko upati od svojega ljubljence Baratierija, čegar zmaga ali poraz bode odločevala o Crispijevi moči, kajti poraz v Afriki bil bi tudi poraz za Crispijevo ministerstvo.

Socijalne stvari.

Kmečko vprašanje.

(Dalje.)

Strahovito so se maščevali graščaki nad ubogimi kmeti, ko so udušili njihov upor. Vsega skupaj je bilo pobitih vsled upora 1524 in 1525 nad

130.000 kmetov. Ker so ti mej uporom uničili vse listine, kjer je bila zapisana njihova desetina in tlaka, so jim graščaki naložili nova, neprimerno krutejša bremena. Sloboda, ki jo je dalo kršćanstvo kmečkemu stanu, je bila s tem porušena. V ti dobi so navstali velikanski latifundiji na Češkem, Moravskem itd. Na Češkem je tridesetletna vojska še gorje potlačila kmeta. Za tamošnje poljedelce ni bilo žalostnejših časov, nego od začetka 17. do polovice 18. stoletja.

Tudi v naših krajih se je tedaj godilo kmečkemu stanu največ krivic. V tem času se je zlomila narodova moč, oslabela so stara izročila; živahno-veselo, pesniško - nadahnjeno, čilo življenje na kmetih je tedaj prepregel mrak skrbij, zaničevanja in trpljenja. Kapitalistično gospodarstvo se je vsled tega lahko brez nevarnostij razvijalo, saj teptano ljudstvo ni imelo niti dovolj duševnih, niti gmotnih sredstev, da bi se mu bilo ustavilo. Želja po slobodnejših časih ni mogla dobiti izraza; čemela je globoko v potrtih kmečkih sroih.

Za blage cesarice Marije Terezije se je jelo svitati. Najpreje je ustanovila povsod državna sodišča, pri katerih je lahko iskal kmetič pomoči. To ni mnogo pomagalo, ker so bili kmetje preveč tepnani, da bi si bili upali pritoževati se proti svojim graščakom, ki so imeli še vedno sodišča v rokah. Dokler ni graščakov prešinil nemški husitski, ali kakor mu pravimo, protestantski duh, in dokler so imele kmečke občine svojo zdravo samoupravo, toliko časa so bila graščinska sodišča zelo primerna. Rimsko pravo je uničilo kmečko avtonomijo, protestantstvo je pa izkopalo širok prepad mej kmeti in graščaki, zato seveda niso mogla graščinska sodišča več služiti pravici.

Ko prebiramo zgodovino kmečkega stanu za časa živega vpliva katoliške cerkve, se moramo čuditi pogumu, s katerim so se kmetje poganjali za svoje pravice tudi proti svojim lastnim graščakom. Do cesarja so gnali tožbo, če je bilo treba, in so tudi največkrat zmagali. Za naše kraje imamo o tem več zanimivih podatkov v dr. Fr. Kosovi knjigi: Zgodovina Škofje Loke in okolice.

Ko je tuji vpliv ponižal cerkev, je s tem vzel tudi energijo ljudstvu in zato prva blaga naredba Marije Terezije — ustanovitev sodišč — ni skoraj nič hasnila. Zato je ukazala leta 1769, da smejo patrimonijalna (graščinska) sodišča samo z dovoljenjem cesarskih uradov za kazni zapreti ali sicer kaznovati svoje podložnike.

Leta 1766 je ukazala cesarica, da se mora sestaviti zemljiščni kataster. S tem je hotela zabraniti, da ne bi veleposestniki mogli jemati svojim podložnikom svojevoljno posestva. Najemnikom je dala pravo, da se smejo od svojih fevdalnih gospodarjev odkupiti; zato se je zemljišče zelo nizko cenilo. Odkupne pogodbe so se morale pisati pri cesarskih sodiščih.

Leta 1771 je ustanovila komisijo, da naj preišče, po koliko dnij v letu so dolžni podložniki tlačaniti svojim gospodarjem. V tem oziru so bili kmetje večinoma popolnoma brezpravni. Ko je komisija izvršila svoje delo, je določila cesarica, koliko dnij k večjemu se sme siliti kak podložnik k tlaki.

Graščaki so se ustavljali, kolikor so le mogli tem naredbam; brezvestni hujskači pa so pravili ljudem, da je cesarica oprostila kmete vseh davkov, da so pa predniki potlačili ta patent. Po raznih krajih so zato navstali kmečki upori, ki so se pa kmalu udušili. L. 1775 je češko kmečko ljudstvo poskusilo tak upor, ki mu je seveda le še bolj škodoval.

L. 1781 je cesar Jožef II. zrušil vsako osebno tlačanstvo in je prepustil samo podložništvo z določenimi davki in tlako. Najvažnejši njegov ukaz je pa bil v tem oziru, da smejo soditi pri patrimonijalnih sodiščih samo pravniki, ki so dostali preskušnjo in jih je država potrdila. Ti so bili odvisni od cesarskih sodišč. Res je s tem ponehalo, da ni smel fevdalni gospodar osebno soditi svojih podložnikov in so se vsled gnjilih razmer ponavljajoče se krivice zmanjšale, a hkrati se pričinja s to naredbom v naši državi popolnoma novo javno življenje. Avtonomija manjših družabnih organizmov zginja, birokracija — uradniško gospodarstvo se pričinja. Po naši sodbi je to gorje od prvega, ker nima svojega temelja v natori in po svojem bistvu vse avtomizuje in razdružuje. Rane, ki jih je imela prejšnja družba, bi se bile morale zdraviti z ozirom na natoro bolnih organizmov, ne pa s sredstvi, ki sicer odstranjajo

rano, a le s tem, da uničijo organizem sam. Skušnja nas uči, da apriorističen špekulant v zdravilstvu in v politiki pri najboljših namelih neizmerno več škoduje, nego koristi.

Jožef II. je konečno tudi ustanovil, da naj vse podložniške dolžnosti odkupijo. 70 odst. pridelkov naj ostane kmetom, drugo naj se pa vsako leto vporablja za odkup in za davke, dokler ni zemljišče popolnoma slobodno.

Leopold II. se je zavoljo francoskih zmed zbal pleilstva in tako je večina Jožefovih naredb, brez koristij kmečkemu stanu splavala po vodi.*)

Začeti tok se vender ni dal vstaviti. Dne 11. aprila 1848 so se zrušile v naši državi vse podložniške vezi, robote in fevdalni davki. V Avstriji se je zemljiška odveza izvršila l. 1859 (na Moravi že l. 1852, na Češkem in v Šleziji l. 1853.) Avstrija je bila v tem prva evropska država. V slobodi je zarajal naš kmetič; rešen je bil krutih fevdalnih bremen, a njegovo veselje je bilo le kratko. Mesto prejšnje organizacije mu ni dala država — nobene, mesto prejšnjih tlačiteljev pa dva nova — birokracija in liberalni kapitalizem. Denarno gospodarstvo je pod varstvom birokratičnega satrapstva vrglo kmeta v še hujše stanje. Sloboda mu ni ničesar pomagala. Kmet propada sedaj hitreje in gorje, nego je preje. Neizogibna smrt čaka njegov stan, če se ne stere kapitalizem.

Se-le v naših dneh se začinja misliti, da je treba kmečkemu stanu samostojne organizacije: govori se o — kmečkih zadrugah. To je zdrav preobrat. Toda po pravici povemo, da od sedanjega državnega zbora in od sedanje vlade ne moremo ničesar pričakovati, ker bo vladni načrt brez dvojbe tak, da bo vsako samostojno gibanje kmečkemu stanu ostrupljalo — birokratični vpliv. Pri obrtnih zadrugah opazujemo že dolgo, da je pod tem vplivom socialni preobrat na boljše — nemogoč.

(Dalje sledi.)

*) Prim. za naše kraje prošnjo boštanjskih kmetov na nekega uradnika, naj jim pomaga v hudih stiskah, ki jih trpe od svoje grajščine. Izvestja muzejskega društva. 1895, sešit. 5. str. 211 in 212. Kmetje vedo v tem pismu o Jožefovih naredbah in se sklicujejo nanje. Kmetje vprašujejo, ali sme grajščak prelomiti svojo pogodbo in jim nalagati večjo tlako in večje davke, dalje, ali jih sme devati v železje in jih tepsti, če nebejo delati robote in se zato tožujejo in konečno, kedaj je cesar Jožef izdal patent kmetom v obrambo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. januarija.

(Konzistorijalni svetovalec) tržaške škofije je postal preč. g. Edvard Legat, c. in kr. kapelan v Lipici. Čestitamo!

(Imenovanje.) Dr. Jožef Vyborny je imenovan deželni sekundarij v ljubljanski bolnišnici.

(Dnevni red VI. seje deželnega zbora kranjskega) v Ljubljani, dne 16. januarija 1896. 1. ob 10. uri dopoldne. 1. Branje deželno-zborskega zapisnika V. seje dne 13. januarija 1896. 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. 3. Poročilo dež. odbora o pospeševanju vinoreje na Kranjskem. 4. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora logaškega za uvrstitev občinske poti Rakek - Laze - Dolenji Logatec mej okrajne ceste. 5. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu gledališkega zaklada za l. 1894. in proračun za l. 1896. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu bolniškega, blazniškega, poročniškega in najdeniškega zaklada za l. 1896. 7. Ustna poročila finančnega odseka: a) o prošnji občine Rovte glede podpore za zgradbo okrajne ceste od Logateca do Rovt in do Idrijske meje; b) o prošnji odbora kmetijske podružnice v Ribnici glede podpore za vzdrževanje in obdelovanje kmetijskega vrta; c) o prošnji prostovoljnega gasilnega društva v Bohinjski Bistrici glede podpore za napravo gasilnega orodja; d) o prošnji šolskih sester v Trnovem za povikšanje dotacije in glede podpore za ženska ročna dela. 8. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji več prebivalcev v Zireh za zgradbo okrajne ceste iz Rovt v Zire po dolini Račeva. 9. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Rovte za uvrstitev občinske ceste od Rovt do meje Idrijskega cestnega okraja mej okrajne ceste. 10. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnjah župnega urada v Zavrtau, več posestnikov iz idrijskega okraja in občine Dolenji Logatec, da se cesta od meje logaškega cestnega okraja do Žirov zgradi po Sovrškej dolini. 11. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji občine Ravne glede podpore za zgradbo nove ceste Bohinjska Bistrica-Ravne. 12. Ustno poročilo uprav-

nega odseka o prošnji županstev v Naklem in pri sv. Križu, da se občinska cesta iz vasi Strahinj do Zgornjih Dupelj uvrsti mej okrajne ceste.

(O Stedryjevem morilu) poroča včerajšnji „Sl. N.“, da je neki hlapec v preiskovalnem zaporu, o katerem je dognano, da je bil v prijateljski zvezi s Permetom, ki je pred kratkem storil grozne umore v Trojanah in na Vranskem. Ta hlapec je sedaj neki tudi na sumu, da je Stedryja umoril. Delal je namreč vsaki dan na Grumnikovem dvorišču, par dni pred umorom pa je zapustil službo, češ, da gre v Ameriko. — Znano je, da je bil gosp. Doberlet glavna priča za nedolžnost Cvajerjevo, ker je pred porotniki odločno izjavil, da je ob kritični uri iz veže Stedryjevega stanovanja stopil njemu neznan mož. Nam se le čudno zdi, da gosp. Doberlet tega hlapca, o katerem je vodja mestnega policijskega oddelka, g. Podgoršek, dobil indicije, da je morilec Stedryjev, akoravno je vsaki dan na imenovanem dvorišču delal — ni takoj spoznal. Nam ni o tej zadevi nič gotovega znano; ako je pa na tem kaj resnice, videli bomo pozneje.

(Poboj.) V trnovskem predmestju na cesti v Mestni log št. 14. je hlapec Janez Modic iz Bresta Janeza Šarca, vulgo Novakovega s „trikelcem“ tako močno po glavi udaril, da je ta v smrtni nevarnosti ter je le malo upanja, da bi okreval.

(Iz Želimelj.) Malokomu bode znano, da je želimeljska dolina industrijalen kraj. Velika industrija res da ni pri nas doma, pač pa v pravem pomenu besede — mala industrija. Ako pogledaš sedaj v zimskem času po hišah, vidiš, da ne počivajo niti jedne roke. Od male deklice pa do starega možička vse giblje, reže in strže z malim nožičkom v roki. Izdelujejo se namreč v precejšnji množini zobotrebnički. Škoda le, da razni prekupei preveč na izdelovalce pritiskajo in jim izdelke slabo plačujejo. Pred leti so plačevali sto butaric po 1—2 gld., sedaj pa le od 60—75 kr. Če pa v gostilni vprašaš za tak zvežček, bodeš moral dati zanj saj 3 ali 4 kr. Zadnji dve leti smo imeli celo posebnega agenta ves zimski čas, ki je skupoval te domače izdelke po domači in sosednjih farah ter je naprej pošiljal. Kljub temu, da se izdelek slabo plačuje, je vender samo po fari želimeljski bilo pretečeno zimo pokupljene te robe za okroglih osemsto gld. Gotovo lepa svota, ki znači marljivost tukajšnjega ljudstva. Sicer se pa s tem pečajo le bolj otroci, ženske in slabotni ljudje. Trdni možaki dobe precej zaslužka v grajščinskih gozdih.

(Radiola-lek.) Pod tem imenom priporoča gospod Robič baje nezmotljivo sredstvo zoper davico ter omeni, da ima še nekaj radiolnih korenin. Sredstvo je tedaj korenina neke rastline. Važno za zdravnike bi bilo rastlino poznati po nje znanstvenem imenu. Durand: Index generum Phanerogamorum je ne pozna. Isto tako Thomé's flora von Deutschland, obe knjigi ste tiskani leta 1888. Tudi v obširni Kosteletzkevi: Allgemeine medizinisch-pharmaceutische Flora ni Radiole. V botanikah se pač nahaja Radiola Dill, neka nježna kake 3—4 cm visoka rastlinica iz lanove vrste s tankimi koreninicami kakor nitke. Prof. Thome o Radioli (Zwerg-Lein) piše: In der Schweiz sehr selten. Na Kranjskem raste okoli Prema in okoli Kivolč na Notranjskem. Radiola tedaj Robičevo sredstvo ne more biti, Radiole pa ni v botaniki. Glede važnosti reči naj tedaj č. g. Robič blagovoli več pojasniti. Je li je kak lapsus calami ali kaka tiskovna pomota?

Botanicus.

(Izseljencem v svarilo.) Avstro-ogerski glavni konzulat v Genovi poroča, da je ustavila svoje delovanje ondotna parobrodna družba, oziroma posredovalna agentura za izseljevanje v Brazilijo „La Liquire Brasileira“, ki je dosedaj brezplačno prevajala avstro-ogerske izseljence. Ker pa brezvestni agentje navadno molče o takih stvareh nasproti občinstvu, je nujno potrebno, da prebivalstvo to izve in se ne da zapeljati židovskim agentom.

(Zdravje v Ljubljani) od 5. do 11. januarija: Novorojencev bilo je 9. Umrlo jih je 13, mej njimi za vratico (davico) 2, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled starostne oslabelosti 2, za različnimi boleznimi 4. Mej njimi sta bila 2 tujca in iz zavodov 5. — Za različnimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 4, za škrlatico 3, za grižo 1 in za vratico 8.

* * *

(S Koroškega,) dne 14. januarija: Iz Beljaka se poroča, da je na tamošnji gimnaziji prof. Adolf Gstirner, razlagajoč zgodovino, se izrekel, da se morajo Slovani gledé zgodovinske važnosti in kulturne

stopinje primerjati z zamorci v Srednji Atriki!! To vam je zopet pojav pristno nemške predrznosti in oholosti, ki se povsod in vselej zna šopiriti na troške drugih! Da oblastva kakemu besedičenju nemškega „temeljitega“ zgodovinarja molčé, smo pri nas že navajeni; naj bi pa kak Slovan drznil se izreči le pol toliko lažnjivo besedo o „Svabih“, kak krik bi neki nastal po vsej Germaniji! — Ker govorim baš o beljaški gimnaziji, kjer se že od nekdaj jako „milostno“ sodi o Slovencih in dela proti njim, vprašam še: kdaj bode neki visokocenjena naučna uprava imenovala naslednika pokojnemu profesorju slovenščine, J. Lendovškemu!? Ze pol leta je minulo od njega smrti in še ni imenovan naslednik, ki bi poučeval gimnazijce-Slovence v maternem jeziku. Suplira ta nauk menda gimnazijski učitelj Skarbina, ki se je pa sam izjavil, da je nezmožen za to službo, ker od slovenščine ne zastopi dosti več, nego ga je v otroških letih naučila mati Slovenka! Ali mislijo merodajne osebe, da to zadostuje dandanašnji za učitelja na srednji šoli?! Morebiti bi vendar hotel v tem kaj ukreniti naš slavni deželni šolski svet. Bilo bi to gotovo hvaležnejše delo, nego krpiti res „čudne“ izjave o — nepotrebi veronauka na višji realki! Ali pa mislijo, da kakor od učiteljev koroških ljudskih šol ne zahtevajo, naj poznajo jezik učencev, istega tudi ni treba „slovenskim“ profesorjem na srednjih šolah?!

(Koroške novice.) Koroški učitelji so, kakor pišejo „Freie Stimmen“, nezadovoljni z deželnim šolskim svetom, ker noče uvesti postav o takozvanem „personalclassensystem“, katera se je sklenila v zadnjem deželnozborskem zasedanju in ki bi se imela vpeljati dne 1. t. mes. Deželnemu šolskemu svetu novi zistem ne ugaja, ker bi potem ne mogel več z učitelji tako samovoljno postopati, nego dozda. Da bi se mogli učitelji kujati proti dr. Gobancu, zdi se nam hkrati nezaslišano! — „Kärntner Schulblatt“, glasilo koroških učiteljev, nehal je z novim letom izhajati! List, kateremu je pošel potreben „drobiž“, je bil pisan v čisto protiverskem in nam sovražnem duhu. Da koroški učitelji, ki se nam kot kulturo-noseci itd. toliko vsiljujejo, ne morejo vzdržati svojega lista, je tudi značilno. Čudno, da jim ni prišel „schulverein“ na pomoč. — Občin. odbor v Trbižu je dovolil za celjeke Nemce velikodušno podporo 25 gld. Menda bi jih tudi mogli boljše porabiti doma! Isti odbor je dovolil za podporno društvo koroških dijakov v Gradcu celih 5 gld. „Nemški“ Celjani so mu bolj pri sre, kakor ubogi domači dijaki.

* * *

(Od Drave) dne 13. jan.: Gospod urednik! Kakor vidite, moram začeti z „osodepolno“ številko; upam, da ne bode osodepolna za te-le vrstice, katere moram, hočeš nočeš, posvetiti ljubeznivim sosedom „druge narodnosti“, kar pa ne izključuje, da mnogotera merodajna oseba izmed „drugih“ nosi pošteno slovensko ime in niti pravilno nemški govoriti ne zna! Odkar se je tem mogočnejšem, známim častilecem Bismarcka, posrečilo pri zadnjih volitvah v marenberški okrajni zastop zmagati „jednoglasno“, t. j. z jednim celim slovenski stranki ugrabljenim glasom, nosijo prav kvišku glave, češ: mi smo mi, razven tega kar nas ni! Kot posebno znamenitost, ali če hočete, kot uspeh te „zmage“ pa vam naznanjam, da letošnji pust v slavnem Marenbergu ne bo „nemškega“ plesa. Škoda, kaj ne? Nemški kolovodje pravijo, da ga ne morejo napraviti, ker gre vse „narazen“, t. j. ne morejo, ker so se Slovenci naveličali hlapčevati in služiti Nemcem za stafažo tudi v tem okraju! Brez Slovencev oziroma Slovenk pa ne gre! — Zato bode pa tem večji „hetz“ dne 25. t. m. na Muti, kjer napravijo pra-tevtonske družbenice „Südmark“-e velik ples, h kateremu se ima, kakor se čuje, zbrati ves nemški cvet, stari in mladi, kar ga moreš stakniti ob naši Dravi od koroške do hrvaške meje! Načelnica Erber s pomočnicami se baje že silno trudi, da bode vspel ta pristno „nemški“ ples, in krasotice že dolgo časa sanjarijo, kako se bodo sukale tisti večer na čast „nemštvu v škripcih“. Tudi kuhalnice za vojsko proti nam in za mogočno „nemško stražo ob Dravi“ se že čedijo — pripravljeno je torej vse. — Če me pustijo vročerkvne tevtonske plesalke kaj

blizo, (kajpak izdam se jim ne), potem vam sporočim, kako je izpadel celi „špas“. Dakle: Z Bogom! —ski.

Narodno gospodarstvo.

Trtoreja na grmski šoli.

(Govoril poslanec Schweiger v deželnem zboru Kranjskem.)

Dovoljujem si, visoka zbornica, nekoliko besed spregovoriti k točki, o kateri je poročal gospod poslanec Povše. Gospod poročevalec je izrekel željo, da bi vodstvo grmske šole vendar jedenkrat podalo bolj natančne račune iz posameznih panog gospodarstva. Mimogredé opomnim, da se ta želja ni danes prvokrat čula v tej visoki zbornici.

Med rednimi dohodki pri gospodarstvu najdem pod črko e): izkupilo za trtne in sadne sadike svoto 286 gld. 76 kr. Ni razvidno, koliko je dobilo vodstvo posebej za trtne, koliko za sadne sadike. Pa vzemimo, da so sadne sadike dale 86 gld. 76 ar., preostaje na trtne sadike 200 gld. Tu hočem narediti nekaj opazk, ker po mojem mnenju bi vodstvo lahko več dobilo za trte. Povem, da zlasti iz občin Drašiči, Rosalnica in Radovica smo poslali lepega denarja na Štajersko, odkar smo dobivali ameriške trte. Na Grmu imajo dosti prostora, tudi delavcev imajo dosti na razpolaganje; tam bi lahko imeli na tisoče in tisoče ameriških trt, ne samo ključev, ampak tudi ukoreninjenih, ali kakor mi pravimo, korenjakov.

Da smo danes, gospoda moja, na Belokranjskem, zlasti v omenjenih občinah, veselilo nas bi videti, kako ljudje pridno rigolajo. Ugodna je zima in tudi jeseni smo veliko prekopali; le jedna skrb muči ljudi, kje bodo dobili potrebnega ameriškega lesa. In ko sem šel od doma, prosili so me, da naj jim poskrbim kaj trt, ker se zna zgoditi, da bodo zrigolane parcele ostale neposajene.

Drugi nedostatek je ta, da na Grmu imajo tako malo cepljenih trt ali požlahtnenk in slišal sem ljudi, ki so rekli, da bi radi videli, kako izgledajo na Grmu požlahtnjene ameriške trte. Po vzrokih, da imajo na Grmu tako malo cepljenk, ne bom vprašal. Jeden vzrok pa le navedem, in ta je, da pri cepljenju nimajo sreče, bodisi da cepijo na zamaške, z rafijo ali na zeleno. In ker smo ravno v začetku novega leta, želim za novo leto večje sreče in obilnejšega vpeha; to bo dobro prišlo v korist dotične blagajne, pa tudi nam vinogradnikom, ki bomo požlahtnjenke radi kupovali.

Se jedno reč imam in je ne morem zamolčati. Želim, da bi se v srcu gospoda Dolenca vsaj nekoliko ohladila njegova ljubezen do neke ameriške trte, ki se zove York Madeira. Te trte je zasajen precejšnji del deželnega trtja v Smolinji Vasi. Ima ta trta nekaj za-se, in to je, da rodi direktno, je ni treba cepiti; delo ž njo je torej lahko in zložno. Pa ta trta je jedna prvih, katero konča trtna uš; poleg tega nastavlja majhne grozde kakor prilično muškatovala jabolka, in vino, pridelano iz York Madeire, ima neprijeten postransk okus, tako da ni za kupčijo.

Mi Belokranjci smo hodili na Štajersko, na Bizeljko, gledat novih ameriških nasadov. Tam smo videli to krepko rast požlahtnjenega lesa, videli izvanredno velikost in obilnost grozdnega sadu in ogreli, naudušili smo se za novo trtje, in danes, hvala Bogu, imamo že doma lepih novih nasadov. Če pa človek vidi v vinogradu, ki ima biti vzgled in vzor, York Madeiro, se gotovo ne bo naudušil za ameriški nasad.

Da sem jaz vodja na Grmu, bi odmah letos izmetal York Madeiro, nadomestil jo s cepljenkami; če teh ne bi imel, posadil bi korenjake in če tudi teh ni, pa ključce od trt, katere veščaki pripočajo.

Jaz ne stavim nobenega konkretnega predloga. Le opozoriti sem hotel visoko zbornico na te nedostatke.

Slavni deželni odbor pa prosim, da na grmsko vodstvo blagovoli vplivati v označenem oziru.

Bral sem, in če se ne motim, v programu deželne šole, da je šola na Grmu jedna najlepših v Avstriji. To je gotovo laskavo za vsakega deželana, to se lepo bere in prijetno sliši. Pa še bolj laskavo bo, lepše in prijetneje, če šola na Grmu ne bo

samo jedna najlepših, ampak tudi jedna najboljših v Avstriji. V to pomoci Bog, pa tudi vsi faktorji, katerim je dolžnost za to skrbeti, v prvi vrsti vodstvo na Grmu.

Društva.

Dunaj, 14. januarija. Današnji socialno-demokratski shod, katerega se je udeležilo blizu 4000 brezdelnih delavcev, je zaključil vladni zastopnik radi škandaloznih dogodkov.

Dunaj, 15. januarija. „Fremdenblattu“ se iz zanesljivega vira poroča, da je prosil ces. češki namestnik grof Thun dne 7. t. m. vlado, naj predloži cesarju njegovo ostavko. Vlada je ugodila njegovi želji ter ob enem vzela na znanje njegovo ponudbo, da je voljan voditi posle češkega namestništva do konca zasedanja deželnega zbora.

Moravska Ostrova, 14. januarija. V premogovniku „Hermenegild“ je navstal dopoldne ogenj iz neznanih vzrokov. Do sedaj so našli 12 ranjencev.

Opava, 14. januarija. V „Hermenegildinem“ rovu v Moravski Ostrovi so našli do pol 4. ure popoldne 6 mrtvih in 12 težko ranjenih delavcev. Deželni predsednik grof Coudenhove se je podal takoj na lice mesta.

Zagreb, 14. januarija. Tukajšnji občinski svet je soglasno sklenil, izreči sožalje deželnemu zboru dalmatinskemu povodom smrti deželnega glavarja Klaića.

Budimpešta, 14. januarija. V današnji seji poslanske zbornice je izjavil minister Josipović, da se je zaman prizadeval dognati spravo mej Ogersko in Hrvatsko in da je sama Hrvatska vzrok, da pripada ogerski kroni, ker je odklonila pogodbo z Avstrijo.

Budimpešta, 14. januarija. Poslanska zbornica je pričela danes s posvetovanjem o proračunu za notranje ministerstvo. Več govornikov je pojasnjevalo nepravilnosti pri volitvah.

Sredec, 14. januarija. Princ Ferdinand koburški se je danes z brzovlakom odpeljal v inozemstvo. Kot vzrok se navajajo družinske razmere. Vladarske posle je izročil skupni vladi. — Sobranje se otvori 21. t. m. — Bulgarski delegatje za pogajanje o trgovinski pogodbi z Avstrijo odpotujejo danes popoldne na Dunaj.

Pariz, 14. januarija. Danes se je v najlepšem redu otvoril državni zbor. Predsednikom je izvoljen jedini kandidat Brisson z 294 od 351 glasov. Po izvolitvi ostalih funkcionarjev se je seja zaključila. Prihodnja seja v četrtek.

London, 15. januarija. Times poroča, da je admiraliteta pozvala prve ladijodelniške tvrdke, naj takoj vložijo ponudbe za deset novih križarskih ladij. Nadalje je admiraliteta prosila vse tvrdke, katere imajo kaka državna naročila, naj te poprej izdelajo kakor vsaka druga zasebna.

Umrli so:

12. januarija. Marija Čad, posestnika in peka žena, 46 let, Poljanska cesta šte. 29, srčna hiba in oedema pulm. — Liza Srakar, posestnica, 71 let, Rožne ulice 9, ostarelost. — Frane Kotnik, kočjažev sin, 3 leta, Rimska cesta 6, ošpice.

13. januarija. Janez Magister, delavec, 76 let, Florijanske ulice 19, ostarelost.

14. januarija. Makso Sivec, mizarjev sin, 15 mesecev, Poljanska cesta 27, božjast. — Janez Vrankar, delavec sin, 16 mesecev, Opekarska cesta 37, davica. — Jožef Ribič, gostilničar, 83 let, Stari trg 34, ostarelost.

Tuji.

12. januarija.

Pri **Stonu**: Hudetz, Severianoff, Weiss, Eisenhammer, Taucher z Dunaja. — Brant iz Kranja. — Rosenberger iz Praga. — Pollak iz Siska.

Pri **Maliču**: Domladiš iz Ilir. Bistrice. — Domladiš iz Soštanja. — Fürnberg z Dunaja. — Mally in Goldschmid iz Trsta. — Woschnagg iz Soštanja. — Pfeifer s Krškega.

Pri **Lloyd**: Pehare iz Žužemberka. — Sperl, Sullu, Rophille iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Wellner iz Maribora,

Pri **avstrijskem caru**: Pausig iz Gorice.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Tržne cene v Ljubljani

dné 15. januarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	80	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež,	7	20	Surovo maslo,	—	70
Ječmen,	6	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	80	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	50	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	6	50	Telečje	—	62
Koruza,	5	50	Svinjsko	—	58
Krompir,	2	80	Koštunovo	—	40
Leča, hktl.	12	—	Piščanec	—	55
Grah,	12	—	Golob	—	17
Fižol,	10	—	Seno, 100 kgr.	—	50
Maslo, kgr.	—	88	Slama, 100	—	70
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub.m.	—	60
Špeh svež,	—	62	" mehka, 4 " "	—	20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
14	9. zvečer	726.8	—3.2	sl. zah.	sneg	
15	7. zjutraj	726.5	—4.0	brevz.	oblačno	5.0
	2. popol.	729.9	—0.3	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja večerajša temperatura —3.8°, in za 1.2 pod normalom.

Natečaj.

Pri župni cerkvi v Mitrovici na Hrvaškem se razpisuje

mesto organista.

Isti je ob jednom učitelj hrvatskega pevskega društva. — S to službo so spojeni nastopni dohodki: Iz cerkvene blagajne 300 gld., od davkarskega urada 100 gld. 80 kr., od hrvatskega pevskega društva 100 gld., od nižje realne gimnazije 80 gld., stanovanje s tremi sobami, vrtom, štolo od pogrebov. Razven tega mu je mogoče kaj zaslužiti tudi s privatnim podučevanjem. — Potrebno je, da preslece zná hrvatski ali kak drug slovanski jezik.

Prošnje, opremljene s spričevali in krstnim listom, naj se pošljejo do 1. februarija 1896 rimsko-katoliškemu župnijskemu uradu v Mitrovici. 49 2-1

Vsebina 2. zvezka 1896:

1. Knez Ljudevit. Zložil A. Hribar. Pod grajsko lipo. — Lada. — Boj pod Nanosom. — Morana.
2. Iz ljubezni. (Novela.) Spisal Dragutin. (Dalje.)
3. Sin. (Krájinska idila.) Spisal Podgoričan. (Dalje.)
4. Vzori in boji. Po prijateljevih pismih priobčil Jož. Ošaben. (Dalje.)
5. Legenda. Zložil Gojko.
6. Avstrijska Riviéra. Opisal Jos. Rozman. (Dalje.)
7. Črtice iz zgodovine lepih umetnostij. Spisal dr. A. Medved. (Dalje.)
8. Prilogi iz predloga „po“ in prilgov zloženi. (Jezikovna razprava.) Spisal dr. J. Pajk.
9. Zmagovita moč duhá nad telesom. Spisal dr. Simon Šubic.
10. Naš program. Spisal dr. Fr. L.
11. Književnost: A. Slovenska književnost. 12. Razne stvari. — Slike. 1. Drsalcí na ledu. M. Jama. 2. Banka propadla. Po sliki prof. Vladimija Jegoviča

Makovskega. 3. Valentin Vodnik. Kip-spomenik Alojzija Gangla v Ljubljani. 4. Stavba Kip Ant. Prochazke. 5. Veda. Kip Franč. Hergesela. 6. Park in cerkva sv. Jakopa v Opatiji. A. Beer.

Večna luč!

Podpisani — vstrezajoč splošni želji prečast. duhovščine, da se pridobi trajna, lepa večna luč — jamči z gotovostjo s svojim, njemu garantiranim pristnim oljkinim oljem in najnovejšimi stenji trajno, lepo in najcenejšo **večno luč**, ki vstrajno neprehoma, tudi v hudem mrazu, močno gori, in za katero popolnoma zadostuje 32 klg. olja po 48 kr. klg. za celo leto. — Stenji podpisanega goré tudi v vsakem pristnem olju.

Cene podrobnostim in poduk (kar prilagam vsaki pošiljavi) odpošiljam na zahtevo brezplačno. Nadejaje se obilnih naročil od prečast. duhovščine in cerkvenih oskrbníšt, zagotavljam točno in vestno postrežbo.

Valentin Kofol,
farni cerkvenik
v Kanalu na Goriškem.

Koverte s firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Konrad Hopferwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izveščal v največjih in najslovičnejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: **E. F. Waloker** v Ludwigsburg-u, **W. Sauer** v Frankobrodu in **F. G. Weigle** v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najbolje ustreči. — Priporočilna pisma so na razpolago. — **Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštena postrežba.** 23 26—11

Št. 426.

Razglas.

50 3—1

Mestni magistrat ljubljanski naznanja:

1. **Imeniki** k letošnjemu novačenju poklicanih v letih: 1875, 1874 in 1873 rojenih domačih mladeničev bodo razgrnjeni v magistratnem ekspeditu

od 12. do vštetega 20. dné t. m.

v ta namen, da jih vsakdo lahko pregleda in a) naznani, ako bi bil kdo izpuščen ali napačno vpisan;

b) ugovarja zoper reklamacije novačenju podvrženih, ali zoper njih prošnje za priznanje v §§ 31., 32., 33. in 34. voj. zak. navedenih ugodnosti in te ugovore tudi dokaže.

2. **Žrebanje** onih novačenju podvrženih mladeničev, ki so bili rojeni 1875. leta, vršilo se bode

dné 21. januarija letos

ob 11. uri dopoldne v magistratnem ekspeditu. Zrebanja udeležiti se je vsakteremu dovoljeno.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
4. dan januarija 1896.

VABILO

k I. rednemu občenemu zboru „Hranilnice in posojilnice v Srednji Vasi v Bohinju, ki bode v nedeljo dné 2. februarija 1896 ob 3. uri popoldne v društveni pisarni hiš. št. 20.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrjenje letnega računa. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Posebni navsveti in predlogi.

Hranilnica in posojilnica v Srednji Vasi,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Bilanca dné 31. decembra 1895.

Activa				Pasiva	
	gld.	kr.		gld.	kr.
Gotovine dné 31. dec. 1895	1398	16	Vloge	19928	—
Posojila	18746	57	Naprej plačane obresti	—	11 02
Zaostale obresti	221	52	Kapitalizovane obresti	—	264 38
			Deleži	—	78 —
			Čisti dobiček	—	84 25
	20391	25		20391	25

Dohodki: 24962 gld. 70 kr. — Izdatki: 23564 gld. 54 kr. — Skupni denarni promet: 48.527 gld. 24 kr. — Število zadrušnikov je bilo 78 ter so plačali 78 gld. deležev. — Društvo je začelo delovati dné 18. maja 1895.

Srednja Vas v Bohinju, dné 13. januarija 1896.

45 1—1

Načelstvo.

Tesarski obrt

v Ljubljani,

Nove ulice št. 5

Se priporoča v **vsa tesarska stavbena dela.**

— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 26—19

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

in zapriseženi izvedenec

c. kr. deželne sodnije.

Dunajska borza.

Dné 15. januarija.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	95		
Avstrijska zlata renta 4%	122	30		
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100	35		
Ogerska zlata renta 4%	121	85		
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98	25		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	997	—		
Kreditne delnice, 160 gld.	358	50		
London vista	121	70		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	45		
20 mark	11	87		
20 frankov (napoleonador)	9	64 1/2		
Italijanski bankovci	44	15		
C. kr. cekini	5	71		

Dné 14. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	145	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158	—		
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192	—		
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	—		
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142	—		
Dunavske vravnave srečke 5%	128	75		
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	105	—		
Posojilo goriškega mesta	112	—		
4% kranjsko deželno posojilo	—	—		
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	—		
Prioritetne obveznice državne železnice	219	—		
južne železnice 3%	168	85		
južne železnice 5%	131	80		
dolenjskih železnic 4%	99	50		

Kreditne srečke, 100 gld.	197	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	133	—		
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	70		
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	25		
Salmove srečke, 40 gld.	—	—		
St. Genois srečke, 40 gld.	69	—		
Waldsteinove srečke, 20 gld.	—	—		
Ljubljanske srečke	22	—		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164	—		
Akcije Ferdinandove se. železn., 1000 gld. st. v.	3345	—		
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	468	—		
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99	50		
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	62	—		
Montanska družba avstr. plan.	80	40		
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155	—		
Papirnih rubljev 100	128	75		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.